

Sotsialnyi Ruch

För ett Ukraina utan oligarker och ockupanter!

International Viewpoint, 10 mars 2025

Den rovlystna politik USA:s nye president bedriver omöjliggör varje varaktig fred för ukrainarna. Ukrainas vägran att underteckna avtalet om utvinning av mineraler, tänkt att tjäna intressena hos amerikanskt kapital, visar landets beslutsamhet att stå emot kolonialt beroende. Det öppnar dörren för att utforska en mer jämlik relation mellan Ukraina, länderna i Europa, Asien och resten av världen genom motstånd mot imperia-listisk dominans. Men om rådande attityder består riskerar Ukraina att råka ut för omedelbar minskning eller rent av ett totalt stopp för det militära biståndet från USA.

Det biståndet har aldrig vare sig kommit i rättan tid eller varit tillräckligt. Om det upphörde skulle det emellertid bli kännbart. Om den ukrainska staten är besluten att stå fast vid sin militära insats tills man befriat sitt territorium eller åsamkat angriparen ett avgörande nederlag måste den hitta lämpliga metoder. Enligt vår uppfattning kan försvaret av Ukraina stärkas genom att övergå till ”krigssocialism”, dvs att mobilisera tillräckligt med kapital till gagn för staten genom konfiskering och genom att upphöra med all marknadsbaserad regering. En sådan politik, i förening med omfördelning av rikedomarna, skulle minska de krigsbördor som nu oproportionerligt drabbar de fattigaste delarna av det ukrainska samhället.

EU har redan reagerat på Trumps utspel med att öka försvarsbudget och det militära biståndet till Ukraina. Det är värt att notera att regeringen efter den fullskaliga invasionen vidtagit betydande åtgärder för att stärka vår egen försvarsförmåga, utplacera västlig produktion, återuppliva missilprogram och utvidga vårt eget drönarprogram. Ukraina har emellertid fortfarande stort utrymme för att mobilisera egna tillgångar.

Sociala Rörelsen (*Sotsialnyi Ruch*) har länge framhållit nödvändigheten av de åtgärderna, men nu har de blivit avgörande för Ukrainas förmåga att försvara sig. Det främsta hindret för effektiv mobilisering av resurserna är den nyliberala politik som sätter privategendom före allt annat, uppmuntrar vinsttänkande och tillåter enskilda individer att samla på sig rikedomar. Så länge som ukrainska städer förblir ockuperade och den ryska angriparen behåller sin offensiva förmåga måste alla delar av ekonomin fungera i samordnad form för att maximera sina bidrag till försvarsinsatsen.

Huvudparten av de ekonomiska tillgångarna bör samlas i statens händer och investeras i försvarssektorn, medan privatkapitalet måste utsättas för progressiv beskattning för att fylla statsbudgeten. Stärkandet av försvaret går hand i hand med stora investeringar i den sociala sektorn: skapa jobb (i synnerhet inom viktig infrastruktur), förbättra vårdsektorn för att ge fler kvinnor möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden och förbättra tillgången på social service som hälsovård, tillfälliga bostäder och rehabilitering. Sådana åtgärder kan också bidra till att locka tillbaka medborgare från utlandet.

Vidare är det viktigt att förbättra den sociala tryggheten för medlemmar av armén, särskilt dem som försvarar Ukraina sedan 2022.

Det unika för Ukraina består i att nedmonteringen av den oligarkiska kapitalismen blivit mer möjligt än någonsin i och med det fullskaliga kriget och är samhälleligt motiverat. För det första är en betydande del av de viktiga offentliga tjänsterna, som är avgörande för Ukrainas motståndskraft, redan statligt ägd (järnvägar, post, hälso- och sjukvård, utbildning, banker). För det andra har många företag (främst de som är knutna till ryska oligarker) nationaliserats och deras andel av BNP ökar. För det tredje har ukrainska oligarker redan förlorat delar av sin rikedom och sina kontrollfunktioner och underkastar sig alltmer statligt inflytande

- Granskning av naturtillgångar och mark för att fastställa ägandet och den allmännyttan användningen av dem kan medföra. Öppenhet om kontrollen av nationalrikedomen ska inte gå till hastig byteshandel med dessa resurser, utan för att förstå den grund på vilken tillväxten av allmänt välstånd kan vila. Detta kommer att motivera folket att kämpa mer effektivt för sitt hemland och de sociala framtidsperspektiv.
- Upprätta statlig kontroll över företag inom strategiska sektorer av ekonomin och inleda massproduktion för behoven hos dem som befinner sig vid fronten. Industrin måste verka till gagn för försvaret, inte jaga efter flyktiga svängningar på marknaderna. Viktig infrastruktur ska återgå i statlig ägo. Tillgång på nödvändiga varor får inte bli ett sätt att göda oligarker eller ett sätt att föra över statliga vinster till monopolens fickor. Att låta DTEK förbli i händerna på Rinat Achmetov eller regionala energibolag i händerna på Vadym Novynskij är omotiverade exempel på statlig välgörenhet till förmån för oligarkerna.
- Granska följderna av den plundring som privatiseringarna åstadkommit. Företag som förvärvats för en spottstyver bör återföras till staten, skillnaden mellan priset vid försäljningen och rådande marknadsvärde ska ersättas. Först och främst bör företag inom gruvsektorn, maskin- och kemisk industri som är avgörande för försvarsinsatsen överföras i statlig kontroll. Det får vara nog med att skrapa samman pengar genom donationer – låt oligarkerna få betala.
- Uppsägning av alla avtal om undvikande av dubbelbeskattning med Cypern, Jungfruöarna och andra offshore-jurisdiktioner. Det mervärde som skapas med hjälp av ukrainska naturresurser, infrastruktur och arbetskraft bör beskattas här och endast här.
- Införande av progressiv beskattning och en lyxskatt. Försvaret av landet bygger på hjältemodet och uppoffringarna från ukrainska bönder, arbetare och småföretagare. För att slå vakt om landet måste de rikaste offra sina förmögenheter i proportion till det inflytande de hade före kriget – högsta skattesatsen bör ligga på 90 procent av inkomsten. Utan agerande på skatteområdet kommer Ukraina att hamna i en oöverstiglig skuldfälla (2025 kan utlandsskulden uppgå till 100 procent av BNP).
- Införa arbetarkontroll i företagen som ett effektivt redskap för inre granskning och en form av självorganiserat samhälle. Från krigets första dag fram till idag har landet präglats av korruptionsskandaler kopplade till missbruk av tillgångar. Fackföreningarnas och arbetarrådens kontinuerliga kontroll är nyckeln till ökad insyn i ledarskapets agerande och ett sätt att förebygga korruption. Det kan gå att muta enskilda individer, men det är omöjligt att muta ett helt kollektiv. Att ge fackföreningarna effektiv kontrollmakt kommer att bli en viktig beståndsdel av en genuin arbetarrörelse.
- Överge den tidigare politiken med att underfinansiera utbildning och vetenskap. Den höga teknologiska karaktären på modern krigföring gör ingenjörer och kvalificerade arbetare lika viktiga som soldater. Bara den tröghet i utbildningen som präglade den gångna eran, tillsammans med den omfattande tekniska kunnigheten hos Ukrainas befolkning, har möjliggjort utformningen, tillverkningen och kunskaperna om många moderna tekniska verktyg som har gett oss en fördel på slagfältet. Det går inte längre att förlita sig på trögheten i gångna epoker. Betydande investeringar på utbildning och vetenskap behövdes igår. Utan stärkande av den sociala sektorn riskerar Ukraina massutvandring och en befolkningsmässig kris som kommer att förhindra att förlusterna i människoliv går att ersätta.
- Statligt exportmonopol. År 2024 nådde exporten av jordbruksprodukter rekordsumman 24,5 miljarder dollar, även om vinster fortsätter att fylla privata fickor.

- Klargöra relationerna med Europa beträffande vad som ska hända med ryska tillgångar. Om resterna av oligarkernas inflytande rensas bort kommer Ukraina att tillfriskna från korruptionen och göra det möjligt med en konkret diskussion om att överföra frysta ryska tillgångar till ukrainska behov. För närvarande finns cirka 200 miljarder dollar av de 300 miljarderna dollar ryska tillgångar i europeiska länder.
- Höjning av den militära personalens sociala prestige. En förbättrad statsbudget kommer att göra det möjligt med rättvis ekonomisk kompensation för sårade soldater som vill återgå i tjänst. Det är viktigt att återinföra praxis att mobiliserade arbetare får behålla sin snittlön, vilket kommer att säkerställa att Ukrainas väpnade styrkor har nödvändig potential i manskap.

Det går inte att genomföra dessa åtgärder utan en brytning mellan ladets ledning, storföretagen och dess påverkansagenter. Också om bara några av dessa åtgärder genomförs kommer det att öka allmänhetens förtroende för regeringen. Verkliga säkerhetsgarantier för Ukraina består i ett stärkande av sammanhållningen i samhället. Dessutom kommer andra länder inte att hjälpa oss om vi inte visar vår vilja att sätta försvarsintressena högre än marknadsintressena. Och under det trettiofjärde året som självständig stat måste Ukraina lära sig att leva utan oligarker och kapitalister. Ukraina har betydande ekonomiska, industriella och mänskliga tillgångar – att inte placera dem i samhällets tjänst vore ett allvarligt misstag.

Nu har Ukrainas regering ett unikt tillfälle att i praktiken visa vad man är villig att offra – landet eller oligarkerna. Om vi sätter stopp för det nyliberala kaos som vidgar klyftan mellan rika och fattiga kommer vi att kunna ena folket och bli en kraft att räkna med globalt. Om vi återuppbygger ekonomin på samhälleligt orienterade principer kommer vi att härda ut i kampen och lägga en solid grund för återuppbyggnade!

Miljoner från oligarkerna – för välfärd och försvar! För ett Ukraina utan oligarker och ockupanter!

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips

Trump och Ukraina

[Boris Kagarlitskij: Om axeln mellan Moskva och Washington](#) (mars 2025)

[Trump, Putin och fred i Ukraina?](#) (mars 2025)

[Ukrainasolidaritet under Trump-administrationen](#) (mars 2025)

[Dan La Botz: Sju sätt på vilka Trump är en fara för Amerika och världen](#) (mars 2025)

[Ryssland och kriget i Ukraina februari 2025](#)

Sotsialnyi Ruch (Sociala rörelsen):

[Ukrainska socialister: Stoppa Putins aggression omedelbart!](#) (februari 2022)

[Mot den ryska imperialismen](#) (Uttalande från Ryska socialistiska rörelsen och ukrainska Sotsialnyi Ruch, april 2022)

[Sotsialnyi Ruch \(ukrainska Sociala rörelsen\) om sig självt](#) (juni 2022)

[Uppmaning till solidaritetsaktioner med antikrigsaktivister i Ryssland](#) (Uttalande från Ryska socialistiska rörelsen, januari 2023)

[Sotsialnyi Ruch: Återblick på Ukraina 2022](#) (januari 2023)

[Uttalanden mot kriget i Ukraina](#) (Från Ryska socialistiska rörelsen och Fjärde Internationalen, februari 2023)

[Mot halvsolidaritet och falsk pacifism!](#) (Från Ryska socialistiska rörelsen 1:a maj 2023)

[Upprop från ukrainska arbetare inför EU-valet](#) (maj 2024)